

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060201

DOM
2015-02-10
Stockholm

Mål nr
M 1865-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, deldom 2014-02-03 i mål nr M 3340-05, M 981-09, M 1762-10 och M 2994-12, se bilaga A

KLAGANDE

Nordvästra Skånes Renhållnings AB, 556217-4580
251 89 Helsingborg

Ombud: Advokaten MB och jur. kand. BH

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

2. Helsingborgs kommun
251 89 Helsingborg

3. Miljönämnden i Helsingborgs kommun
251 89 Helsingborg

4. Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB
Box 2022
250 02 Helsingborg

SAKEN

Ansökan om tillstånd till verksamhet vid NSR Återvinningsanläggning i Helsingborg; uppskjuten fråga

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på det sättet att den provisoriska föreskriften P1 upphävs.

Dok.Id 1190749

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR) har genom deldom den 11 januari 2007 i mål nr M 3340-05 getts tillstånd enligt miljöbalken till verksamheten vid nuvarande NSR Återvinningsanläggning Helsingborg (anläggningen).

Mark- och miljödomstolen har genom deldom den 3 februari 2014, såvitt nu är av intresse, på nytt skjutit upp frågan om vilka villkor som slutligt ska gälla ifråga om utsläpp av behandlat lak- och dagvatten och meddelat följande provisoriska föreskrift.

P1) Ett år efter det att domen vunnit laga kraft får behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten inte annat än i undantagsfall avledas till Öresundsverket.

Vidare meddelades i samma deldom följande villkor.

32. Avledning av vatten till Öresundsverket får inte ske efter 31 december 2017.

NSR har nu överklagat den provisoriska föreskriften P1 till Mark- och miljööverdomstolen.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR) har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva den provisoriska föreskriften P1 och i andra hand ändra den provisoriska föreskriften P1 på så vis att den ska träda i kraft två år efter det att domen har vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) har i första hand ansett att den provisoriska föreskriften P1 bör få följande lydelse. ”Ett år efter det att domen vunnit laga kraft får behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten inte avledas till Öresundsverket. Tillsynsmyndigheten får, om särskilda skäl föreligger, för enstaka tillfällen medge undantag från detta villkor.” I andra hand har länsstyrelsen bestritt ändring.

Helsingborgs kommun (kommunen) har beretts tillfälle att yttra sig men har inte avhört.

Miljönämnden i Helsingborgs kommun (nämnden) har medgett NSR:s andrahandsyrkande.

Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB (NSVA) har medgett NSR:s yrkanden.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

NSR har anfört i huvudsak följande. Enligt 2 kap. 7 § första stycket miljöbalken ska en rimlighetsavvägning ske vid föreskrivandet av skyddsåtgärder med stöd av balkens allmänna hänsynsregler. Vid denna avvägning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

NSR har sedan mycket lång tid överlett behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten till Öresundsverket. Således har Öresundsverket såväl lång erfarenhet som mycket goda förutsättningar för att ta emot och med gott resultat rena vatten av detta slag. Sedan vattnet renats i Öresundsverket släpps det till recipienten Öresund. Förhållandena i recipienten bör således inte försämrats av att NSR fortsatt tillåts att avleda behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten till Öresundsverket för rening och vidareledning till Öresund.

Det finns inte heller något som talar för att mottagningen av lakvattnet skulle riskera att störa reningsprocesserna vid Öresundsverket eller att slamkvaliteten skulle påverkas på ett sådant sätt att det skulle försvåra ett uppfyllande av kvalitetskraven för slamspridning på åkermark. Därmed är miljönyttan av P1 obefintlig jämfört med en fortsatt avledning till Öresundsverket. Dessutom har Öresundsverkets huvudman NSVA, som ska ta hand om de avledda vattnen under prövotiden, tillstyrkt att P1 upphävs.

Av NSR:s prövotidsredovisning framgår att målet med åtgärderna, dvs. lokal behandling och direktutsläpp i Öresund, ska uppnås genom utbyggnad av både nuvarande behandlingsanläggnings hydrauliska och behandlingsmässiga kapaciteter. Dessa åtgärder kan utföras successivt fram till år 2017, men är tekniskt omöjliga och ekonomiskt orimliga att genomföra med full effekt redan under 2015 vilket P1 förutsätter. P1:s tidsbegränsning förutsätter att investeringar som planerats genomföras under en treårsperiod nu måste genomföras under ett års tid. Dessutom inkluderar denna tid planering, projektering, upphandling, byggande och uppföljning av resultat från anläggningen. Detta är inte tekniskt genomförbart även om själva byggskedet forceras.

Länsstyrelsen har anfört i huvudsak följande. Om villkoret upphävs i sin helhet finns det inga ambitioner för NSR att minimera sin överledning av lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten till Öresundsverket fram till den 31 december 2017. Att ett minimerat överledande till Öresundsverket inte skulle ha någon miljönytta bestrids, bland annat med avseende på slammets kvalitet i avloppsreningsverket.

Skrivelsen ”i undantagsfall” i det föreskrivna provisoriska villkoret P1 kan anses vara oprecist och svårbedömt när en villkorsöverträdelse har skett. Villkoret bör därför preciseras med när en överledning till Öresundsverket kan ske, vilket till exempel kan göras med att tillsynsmyndigheten medger dessa undantag efter samråd med Öresundsverket.

Nämnden har anfört i huvudsak följande. För att understryka vikten av att en snabb utbyggnad och intrimning sker vad avser behandlingen av lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten bör det finnas en föreskrift som reglerar detta. Den provisoriska föreskriften P1 bör därför kvarstå med den ändringen att föreskriften ska träda i kraft först två år efter det att domen vunnit laga kraft.

NSVA har anfört i huvudsak följande. Villkor 32 föreskriver den 31 december 2017 som slutdatum för avledning till Öresundsverket. Detta erbjuder en rimlig tid för NSR att få en fungerande rening på plats vid anläggningen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Målet har avgjorts utan huvudförhandling.

Frågan i målet är om den provisoriska föreskriften P1 är oskäligt betungande för NSR.

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken är en verksamhetsutövare skyldig att utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 7 § samma kapitel gäller dessa krav i den mån det inte kan anses orimligt att uppfylla dem.

Det är i och för sig angeläget att behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten från anläggningen upphör att avledas via det kommunala reningsverket. Av handlingarna framgår emellertid att vattnet hittills överletts till Öresundsverket för att därefter släppas ut i recipienten och att en fortsatt möjlighet till avledande av vattnet under en övergångsperiod inte bör förorsaka annat än en relativt begränsad miljöpåverkan. Härvid läggs också särskild vikt vid att villkor 32 i det överklagade avgörandet föreskriver att avledning av vatten till Öresundsverket inte får ske efter den 31 december 2017, vilket är förhållandevis nära förestående. NSR har dessutom redogjort för de investeringar som görs inom den närmaste tiden för att uppfylla villkor 32.

Mot bakgrund av ovanstående finner Mark- och miljööverdomstolen vid en rimlighetsavvägning att den provisoriska föreskriften P1 är oskäligt betungande för NSR. Mark- och miljödomstolens dom ska därmed ändras i enlighet med domslutet.

Mark- och miljööverdomstolen erinrar om att NSR åtagit sig att i huvudsak avleda behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten till Öresund och att detta

åtagande omfattas av det allmänna villkoret för verksamheten (villkor 1 i miljödomstolens deldom den 11 januari 2007 i mål nr M 3340-05).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2015-03-10

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Roger Wikström, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården och hovrättsrådet Gösta Ihrfelt, referent.

Föredragande har varit Mia Edlund.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DELDOM
2014-02-03
meddelad i
Växjö

Mål nr M 3340-05
M 981-09
M 1762-10
M 2994-12

SÖKANDE

Nordvästra Skånes Renhållnings AB
251 89 Helsingborg

Ombud: Advokat MB

SAKEN

Ansökan om tillstånd till verksamhet vid NSR Återvinningsanläggning Helsingborg, Skåne län; uppskjuten fråga

Avrinningsområde: 94 N: 6216194 E: 350956

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver de provisoriska föreskrifterna P1 och P2 och föreskriver följande ytterligare villkor för det tillstånd till verksamheten vid NSR Återvinningsanläggning Helsingborg som meddelades genom deldom den 1 januari 2007.

31. Innehållet av föroreningar i utgående vatten från behandlingen av oljeförorenat vatten och pumpbara industrislam, från fordonstvätt, från indunstning av oljeemulsioner, vattenhaltiga slam och vattenlösningar samt från tvättanläggningen för rengöring av emballage, behållare och tankar får som årsmedelvärden inte överstiga följande begränsningsvärden.

oljeindex	25 mg/l
bly	0,03 mg/l
kadmium	0,001mg/l
koppar	0,25 mg/l
zink	1 mg/l
totalkrom	0,050 mg/l
kvicksilver	0,0010 mg/l
nickel	0,3 mg/l

Dok.Id 263763

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

32. Avledning av vatten till Öresundsverket får inte ske efter 31 december 2017.

Mark- och miljödomstolen avslutar prövotiden, såvitt avser skyddsåtgärder mot inträngande grundvatten samt åtgärder för att i övrigt begränsa mängden lakvatten.

Mark- och miljödomstolen skjuter på nytt upp frågan om vilka villkor som slutligt ska gälla ifråga om utsläpp av behandlat lak- och dagvatten. Bolaget ska under den fortsatta prövotiden anlägga och ta i drift en reningsanläggning för förorenat vatten i huvudsaklig överensstämmelse med vad man beskrivit i prövotidsredovisningen, samt därefter avleda det renade vattnet till Öresund (Västhammen). Opåverkat yt- och dagvatten får avledas till Väla bäck. Bolaget ska vidare utreda

U1. möjligheten att trimma in processerna med målet att nå ett reningsresultat motsvarande de begränsningsvärden som länsstyrelsen yrkat,

U2. möjligheten att komplettera behandlingsanläggningarna med våtmarksteknik,

U3. tekniska och ekonomiska möjligheter att minska belastningen av perfluorerade ämnen på behandlingsanläggningarna och recipienten.

Resultaten av utredningarna med förslag till villkor ska ges in till mark- och miljödomstolen senast **den 31 december 2017**. Intill dess domstolen beslutar annat ska följande provisoriska föreskrifter gälla.

P1). Ett år efter det att domen vunnit laga kraft får behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten inte annat än i undantagsfall avledas till Öresundsverket.

P2). Föroreningsinnehållet i lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten som avleds till Öresund eller Väla bäck får som årsmedelvärde inte överskrida följande halter.

Parameter	enhet	Öresund	Väla bäck
BOD	mg/l	15	-
TOC	mg/l	100	30
N-tot	mg/l	25	10
NH4-N	mg/l	5	5

P-tot	mg/l	1,5	0,3
Klorid	mg/l	-	50
Oljeindex	mg/l	5	5
Bly	µg/l	10	8
Kadmium	µg/l	0,5	0,5
Koppar	µg/l	50	20
Krom	µg/l	50	25
Kvicksilver	µg/l	0,1	0,1
Nickel	µg/l	50	30
Zink	µg/l	100	75

Om ovannämnda begränsningsvärden överskrids ska bolaget underrätta tillsynsmyndigheten samt närmare undersöka orsaken och vidta åtgärder i syfte att kunna innehålla värdet.

P3). Utsläpp till Väla bäck får ske först efter flödesutjämning och sedimentation.

P4). Föroreningsinnehållet i behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten som avleds till Öresundsverket får som månadsmedelvärde inte överskrida följande halter.

Oljeindex	mg/l	5
Nitr.hämn 20% inblandn	%	10
Bly	µg/l	50
Kadmium	µg/l	0,5
Koppar	µg/l	200
Krom	µg/l	50
Kvicksilver	µg/l	0,5
Nickel	µg/l	50
Silver	µg/l	50
zink	µg/l	200
Cyanid	µg/l	200

Mark- och miljödomstolen förordnar att vad som föreskrivits ovan beträffande villkor och provotid i tillämpliga delar även ska gälla ändringstillstånden den 16 december 2009 (M 981-09), den 11 november 2010 (M 1762-10) och den 27 november 2012 (M 2994-12).

TIDIGARE BESLUT

Miljödomstolen (numera mark- och miljödomstolen) har genom deldom den 11 januari 2007 i mål M 3340-05 lämnat Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR) tillstånd enligt miljöbalken till verksamheten vid Filborna återvinningsanläggning, numera NSR Återvinningsanläggning Helsingborg.

I avgörandet sköt miljödomstolen upp frågan om vilka villkor som ska gälla dels ifråga om utsläpp av behandlat lak- och dagvatten, dels skyddsåtgärder mot inträngande grundvatten samt åtgärder för att i övrigt begränsa mängden lakvatten, dels utsläpp av kväveföreningar från kraftvärmeverket och dels åtgärder mot luktstörningar i omgivningen.

I deldom den 16 december 2009 (M 981-09) lämnade miljödomstolen dels ändringstillstånd avseende avfallsförbränning, dels ändrade villkor 2, 3 och 8 i grundtillståndet.

I deldom den 21 juni 2011 avslutade mark- och miljödomstolen prövotiden, såvitt avser åtgärder mot luktstörningar.

Vad gäller de uppskjutna frågorna *utsläpp av vatten* samt *skydd mot inträngande grundvatten*, skulle NSR utreda följande.

U1. Tekniska och ekonomiska förutsättningar att genom lokal behandling av lak- och dagvatten kunna avleda detta vatten direkt till recipient.

U2 Tekniska och ekonomiska förutsättningar att minska mängden inträngande grundvatten samt att genom behandling av olika delströmmar m.m. begränsa uppkomsten av förorenat vatten.

Genom deldom den 11 november 2010 förordnade miljödomstolen om följande tillägg till punkt U1.

”Miljökonsekvenserna i recipienten (Våla bäck och Öresund) av direktavledning jämfört med avledning via Öresundsverket ska belysas med avseende på ekotoxikologi, årliga utsläppsmängder samt fastställda miljökvalitetsnormer vid vald utsläppspunkt.

Utredningsarbetet ska ske med beaktande av möjligheterna att certifiera slamproduktionen vid Öresundsverket enligt REVAQ.”

I deldom samma dag om ändringstillstånd (M 1762-10) föreskrevs, såvitt nu är i fråga, att de i grundtillståndet uppskjutna frågorna avseende förorenat vatten (U1 och U2 även skulle omfatta processavloppsvatten från anläggningen för flytande biogas (LBG-anläggningen)

I deldom den 27 november 2012 lämnade mark- och miljödomstolen NSR ändringstillstånd (M 2994-12) till vissa ytterligare behandlingsmetoder. I deldomen föreskrevs att provotidsförordnandet i grundtillståndet skulle gälla i tillämpliga delar även för den verksamheten.

Som provisoriska föreskrifter, såvitt nu är i fråga, gäller vad domstolen förordnat i deldomar 11 januari 2007, 11 november 2010 och 17 februari 2011, samtliga i mål M 3340-05.

P1. Innehållet av föroreningar i det vatten som avleds till Öresundsverket får i anslutningspunkten som månadsmedelvärde inte överstiga nedan angivna nivåer.

Parameter	Nivå
Bly, Pb	0,05 mg/l
Kadmium, Cd	0,0005 mg/l
Koppar, Cu	0,2 mg/l
Krom total, Cr	0,05 mg/l
Kvicksilver, Hg	Ej över nivån i dricksvatten på orten
Nickel, Ni	0,05 mg/l
Silver, Ag	0,05 mg/l
Zink; Zn	0,2 mg/l
Cyanid total, CN	0,5 mg/l
Oljeindex	10 mg/l
Nitrifikationshämmning vid 20% inblandning	20%
Nitrifikationshämmning vid 40 % inblandning	50 %

P2. Innehållet av föroreningar i utgående vatten från behandlingen av oljeförorenat vatten och pumpbara industrislam, från fordonstvätt, från indunstning av oljeemulsioner, vattenhaltiga slam och vattenlösningar samt från tvättanläggningen för rengöring av emballage, behållare och tankar får som riktvärde inte överstiga följande koncentrationer.

COD	7000 mg/l
bly	0,25 mg/l
kadmium	0,025 mg/l
koppar	0,25 mg/l
zink	1 mg/l
total-krom	0,25 mg/l
kvicksilver	0,005 mg/l
nickel	0,5 mg/l

PRÖVOTIDSREDOVISNING

Efter att bolaget lämnat in provotidsredovisning, kungörelse och skriftväxling skett, har mark- och miljödomstolen hållit huvudförhandling den 5 december 2013.

Bolagets redovisning: Nuvarande lak- och dagvattenbehandling

Sedan 1970-talet leds behandlat lak- och dagvatten från NSR Återvinningsanläggning Helsingborg till Öresundsverket. Påverkat vatten från anläggningen (lak- dag- och processvatten) behandlas emellertid först i ett lokalt behandlingssystem som består av följande delar.

1. Processvatten från kemiavdelningen (behandling av förorenat slam) och dagvatten från hårdgjorda ytor kring biogasanläggningen och vissa andra arbetsytor luftas, sedimenteras och genomgår oljeavskiljning i den s.k. kemidammen.
2. Lak- och dagvatten från övriga delar av anläggningen leds direkt till ett utjämningsmagasin. I magasinet sker ytluftning för att undvika svavelvätebildning och risk för luktstörningar.

3. I en luftad damm behandlas vattnet biologiskt för i första hand nitrifikation av ammonium, reduktion av BOD och utfällning av järn och andra metaller.
4. Efter luftning leds vattnet till en sedimentations- och (möjlig) denitrifikationsdamm.
5. Före anslutningen till det kommunala nätet finns ett utjämnings- och sedimentationsmagasin.

Lakvattenmängderna från anläggningen varierar, i huvudsak beroende på nederbörden. Under åren 2006-2012 varierade den årliga volymen mellan ca 265 000 – 430 000 m³. Medelårsflödet under samma period har varit 308 000 m³. Utbyggnaden av hårdgjorda behandlingsytor har ökat avrinningen. Utförda sluttäckningsåtgärder minskar infiltrationen av nederbörd och möjliggör avledning av nederbördsvatten förbi lakvattensystemet.

Lakvattnets sammansättning undersöks löpande inom ramen för anläggningens egenkontroll. Vidare har inför prøvotidsredovisningen omfattande kompletterande analyser av lakvattnets karaktär före och efter lokal behandling genomförts. Uppföljningen av behandlingsresultaten visar sammantaget att systemet är ändamålsenligt både för reduktion av undersökta föroreningar i lakvatten som inte bör tillföras det kommunala reningsverket och för utjämning av inkommande flöden.

Inträngande grundvatten

Anläggningen ligger i ett område med hydrogeologiskt komplicerade förhållanden. På olika nivåer i berggrunden finns ett antal slutna och öppna akvifärer. Täta moränleror, sprickig sandsten och grova moräner skapar områden med artesiskt grundvatten och utflöden under nuvarande deponi och Rökilledepoin samt i anslutning till Väla bäcks ursprungsfåra genom området. I moräntäcket finns ”luckor” där sedimenten vilar direkt mot den sprickiga berggrunden. Dessa fönster utgör möjliga inläckageområden för grundvatten till avfallsområdet. Inläckageområdena finns i huvudsak i anslutning till Väla bäcks ursprungliga fåra. De är idag överlagrade med deponerat avfall med en mäktighet om ca 30 – 40 meter.

Inläckaget av grundvatten till lakvattensystemet bedöms uppgå till ca 2 l/s, motsvarande ca 20 % av uppsamlad mängd vatten till behandling och kan i princip minskas antingen genom höjning av vattennivåerna i lakvattensystemen eller genom avsänkning av trycknivåerna i berggrundens grundvattenmagasin. Även s.k. landfill mining är en tänkbar metod, varigenom avfallsmassorna fysiskt avlägsnas från områden med inläckage av grundvatten, vilket skulle möjliggöra ett separat omhändertagande av uppträngande grundvatten.

En höjd trycknivå kan sannolikt medföra en viss minskning av inläckaget. Såväl positiva som negativa effekter är emellertid svårbedömda och någon avsevärd minskning av inläckande mängder bedöms inte kunna uppnås utan att också spridningen av lakvatten ökar. Kostnaderna för en tryckhöjning bedöms vara relativt låga.

En avsänkning av trycknivåerna i berggrundens grundvattenmagasin kan tekniskt genomföras genom utpumpning av grundvatten ur bergrunden eller genom att vertikala barriärer installeras. Båda åtgärdstyperna medför emellertid att vattenförhållandena utanför avfallsanläggningen påverkas. Dessutom finns en betydande risk för att ökat läckage av föroreningar till grundvattnet uppstår. Kostnaderna för avsänkningsalternativen skulle bli så betydande, särskilt ifråga om installation av vertikala barriärer, att åtgärderna inte bedöms ekonomiskt rimliga att utföra.

Landfill mining är tekniskt genomförbar på lång sikt men förutsätter en samfinansiering med andra intressen för att vara ekonomiskt försvarbar.

Sammanfattningsvis bedömer NSR att nyttan med långtgående åtgärder ur ett miljöperspektiv är tveksam. Kostnaderna för effektiva åtgärder skulle vara mycket höga, samtidigt som den möjliga minskningen av grundvatteninflödet är begränsad och riskerna för påverkan utanför avfallsområdet ökar. I syfte att verifiera här redovisade bedömningar bör enligt NSR uppföljande mätningar av flöden i Väla bäck, pumpstationer och dräneringsledningar kunna ske inom ramen för egenkontrollen.

Förslag till lokal behandling av lak- dag- och processvatten

Påverkat vatten från anläggningen (lak- dag- och processvatten) behandlas idag i ett lokalt system, med syfte att framförallt bryta ned organiskt material, fälla ut metaller, oxidera ammonium, reducera kvävehalterna och eliminera eventuell toxicitet. Efter föreslagna kompletteringar av behandlingssystemet kommer vattnet att ledas till Öresund, huvudsakligen via en separat ledning. Yt- och dagvatten, som inte påverkats av avfallsverksamheten, avleds till Väla bäck.

NSR är huvudman för såväl NSR Återvinningsanläggning Helsingborg, inklusive Filbornadeponin, som den angränsande Rökilledepoin (tidigare Kemiras deponi för gipsavfall m.m.). NSR avser att leda behandlat dag- och lakvatten från båda anläggningarna till ett gemensamt utloppsmagasin inom NSR Återvinningsanläggning Helsingborg före anslutning till utloppsledningen mot recipient (Öresund). Mängden behandlat vatten från Rökilledepoin kan uppskattas till ca 150 000 m³ per år.

En anmälan om mindre ändring av verksamheten vid NSR Återvinningsanläggning Helsingborg kommer att inges till länsstyrelsen. Vidare kommer NSR att inge ansökan om ändring av villkor 5 i tillståndet avseende Rökille för att kunna avleda lakvattnet till recipienten istället för till avloppsreningsverket i Helsingborg. Prövotidsredovisningen redovisar därför den påverkan på lak- och dagvattenflödena som denna förändring kommer att medföra.

För att möjliggöra utsläpp till recipienten Öresund finns framför allt ett behov av att ytterligare reducera lakvattnets innehåll av organiskt material, ammoniumkväve och totalkväve samt fosfor. Metallinnehållet bedöms inte utgöra något problem.

Partikelbundna, organiska föroreningar kan behöva avskiljas, t.ex. genom sedimentation i system med långa uppehållstider och låg belastning. För perfluorerade ämnen (bl.a. PFOS), vilka förekommer i lakvatten från avfallsanläggningar, saknas ännu etablerad behandlingsteknik.

NSR har undersökt för- och nackdelarna med användande av olika reningsmetoder. Bolaget föreslår att lakvattnet behandlas genom nitrifikation/denitrifikation samt

sedimentering i syfte att reducera lakvattnets innehåll av kväve, organiskt material och fosfor. För att kunna använda en kontinuerlig process föreslås befintliga dammar – med betydande volymer – att nyttjas. Lakvattnet bör i möjligaste mån magasineras under den kalla årstiden eftersom kvävereningen fungerar bäst under varmare förhållanden. För att klara nödvändig årstidslagring krävs minskat flöde till den biologiska behandlingen eller en utbyggnad av magasinsvolymen.

Sammanfattningsvis föreslås följande utformning av reningsprocessen.

1. Separering av lak- och dagvatten till anläggningen;
2. magasinering av lakvatten som kräver kväverening;
3. biologisk rening samt nitrifikation genom långtidsluftning;
4. denitrifikation genom tillsats av kolkälla i syrefri miljö;
5. biologisk rening genom luftning för reduktion av eventuell kvarvarande kolkälla;
6. sedimentering.

Om lakvattnet kan betraktas som ”harmlost” efter steg 1-3 samt om ett utjämnat, och från dagvatten separerat flöde, inte skulle orsaka några problem på ledningsnätet, skulle ett tekniskt/ekonomiskt fördelaktigt alternativ till steg 4-6 kunna vara överledning till det kommunala reningsverket efter steg 3 av behandlingen.

Recipient för behandlat lak- och dagvatten

Möjliga recipienter för behandlat lak- och dagvatten är Öresund och Väla bäck.

NRS:s val av utsläppspunkt i Öresund har skett efter samråd med kommunala förvaltningar och bolag samt länsstyrelsen. Miljöeffekterna av fem olika punkter i Öresund (reningsverkets utloppstub, Södra hamnen, Oceanhamnen, Västhamnen och Sydhamnen) har jämförts. Bolagets bedömning av de olika punkternas lämplighet grundar sig främst på strömnings- och spridningsberäkningar och på möjligheterna att kontrollera utsläppens effekter. Västhamnen föreslås som utsläppspunkt. Ledningen från Filborna ansluts på en befintlig dagvattenkulvert ca en km före utsläppspunkten.

Anslutningen till Öresund innebär en investering på ca 20 Mkr för NSR och Öresundskraft AB.

Såväl recipientutredningen som beräkningen av utsläppsvärden utgår från ett gemensamt utsläpp av vatten från NSR Återvinningsanläggning Helsingborg, KVV Filborna och Rökilledepoin. Vatten från KVV Filborna renas och avleds idag i en separat ledning till anslutningen på dagvattenkulverten mot Västhamnen. Behandlat vatten från NSR Återvinningsinsanläggning Helsingborg och Rökilledepoin kommer att avledas från ett gemensamt utlopps- och kontrollmagasin via en ledning i anslutningen på dagvattenkulverten. Utloppsmagasinet kommer att vara provtagningspunkt för kontroll av att utgående vatten uppfyller utsläppskraven.

Vad avser utsläpp till Väla bäck, har NSR låtit utföra dels en bottenfaunaundersökning, dels en ekologisk riskbedömning av recipienten. Bottenfaunaundersökningen har utförts i fyra lokaler längs bäcken. Undersökningarna visar att samtliga lokaler är starkt påverkade av eutrofiering och föroreningar. Bottenfaunan har låg diversitet, få arter och höga individbestånd. Bäckens vatten bedöms generellt ha låga tungmetallhalter och relativt höga halter kväve och fosfor. Kloridhalten är förhöjd jämfört med schablonvärden för park- och jordbruksmark. Flödesvariationerna är stora vilket medför att bäcken är påverkanskänslig.

Baserat på ekotoxikologiska data för ett antal ämnen har förslag till riktvärden för utsläpp av dagvatten tagits fram. NSVA arbetar för närvarande med att ta fram generella riktvärden för föroreningar som släpps ut i dagvatten. Detta arbete kan leda till att lokala riktvärden för bl.a. Väla bäck fastställs.

Avledning av vatten till Öresundsverket

Som ovan nämnts är ett av de möjliga utsläppsalternativen Öresundsverkets utloppstub. Utsläppet av det behandlade lakvattnet har från miljösynpunkt generellt mycket liten betydelse för recipienten. Från recipientsynpunkt finns således inte skäl att utesluta ett visst fortsatt utnyttjande av Öresundsverket för mottagning av förbehandlat vatten.

Vad avser frågan om möjligheterna att certifiera slamproduktionen vid Öresundsverket enligt REVAQ har bolaget låtit utföra en omfattande karaktärisering av nuvarande lakvatten före och efter lokal behandling, inkommande vatten till reningsverket och producerat slam. För att certifiering enligt REVAQ ska kunna vara möjlig måste lakvatten som leds till reningsverket efter den lokala behandlingen betraktas som "harmlöst". Begreppet "harmlöst" har emellertid ännu inte definierats av REVAQ, varför NSR i detta ärende tills vidare använt följande definition.

Med harmlöst lakvatten avses att dess påverkan på föroreningshalt i slammet:

- *efter upprepade givor på åkermark under 100 år inte medför risker för hälsa eller miljö,*
- *att säkerhetsmarginalen mot dessa risker är tillräckligt stor för att kompensera för andra exponeringskällor och för osäkerheter i parametervärden.*

Harmlöshetsbegreppet bör också hantera risken för upplagring i matjord efter längre tids upprepade givor.

Utredningen visar att bidraget till belastningen på reningsverket för flertalet föreningar är låg/försumbar, vilket bl.a. gäller PAH, bromerade flamskyddsmedel, ftalater, bisfenol A, tennorganiska föreningar samt kadmium och flera andra metaller.

För föreningar där tillförseln via lakvattnet inte bedömts försumbar (några bekämpningsmedel, perfluorerade ämnen och vissa grundämnen) har riskbedömningar och beräkningar gjorts av i vilken mån slammet kan påverkas. Inte i något fall bedöms att lakvattnet skulle bidra till några föroreningshalter i slammet som skulle begränsa möjligheterna att använda slammet som fosforkälla i jordbruket.

Beträffande perfluorerade ämnen är kunskapsunderlaget fortfarande begränsat och gällande miljökvalitetsnormer saknas. Vissa av de perfluorerade ämnena (PFOS, PFOA) är persistenta, toxiska och bioackumulerbara och en minskning av utsläpp av alla sådana ämnen prioriteras. Även om belastningen av vatten från Filborna på Öresundsverket alltså inte bedömts som skadlig ur detta perspektiv, är det motiverat att begränsa tillförseln av perfluorerade ämnen till verket.

NSR konstaterar således att det från miljösynpunkt inte finns skäl för att motsätta sig en möjlighet att även fortsättningsvis kunna avleda visst lakvatten till Öresundsverket. Bolaget föreslår utsläppsvärden även för detta vatten.

Utsläpp av dagvatten

NSR avser att avleda yt- och dagvatten som inte har påverkats av avfallsverksamheten och med en kvalitet jämförbar med dagvatten från bebyggda områden, till områdets naturliga recipient, Väla bäck.

Behandling av olika delströmmar

Förorenat vatten från NSR Återvinningsanläggning Helsingborg utgörs av spillvatten, dagvatten från hårdgjorda ytor, ytvatten från naturlig mark/avslutade deponidelar, lakvatten från äldre deponidelar med blandat avfall, lakvatten från nya deponiceller för oorganiskt avfall samt av påverkat grundvatten.

Genom separation av vatten från olika delströmmar kan vissa delströmmar komma att avlastas från det biologiska reningssteget. Delströmmar med extra höga halter av organiskt material, kväve och fosfor från den gamla deponin kan eventuellt komma att behandlas separat.

VA-plan 2013 omfattar åtgärder för lak-, dag- och processvatten från NSR Återvinningsanläggning Helsingborg, Rökilledepoin och KVV Filborna. I syfte att samla upp avrinningen från olika ytor har de aktuella anläggningarna delats i ett antal delytor för vilka separata uppsamlingssystem för ytvattenavrinningen successivt kommer att byggas ut. Genomförandet av planen har påbörjats och kommer att fortsätta etappvis till 2016. Tillkommande investeringskostnader uppskattas till drygt 20 Mkr.

Utsläppkraven i relation till miljökvalitetsnormer för ytvatten

För vattenförekomsten Helsingborgsområdet gäller kvalitetskraven *god ekologisk potential 2021* respektive *god kemisk ytvattenstatus (exklusive kvicksilver) 2015*.

Vattenförekomsten är klassificerad som kraftigt modifierad med (2009) en måttlig ekologisk potential och en god kemisk ytvattenstatus (exklusive kvicksilver). I vattenförekomsten är halterna av kadmium, koppar, kvicksilver, bly och zink förhöjda. De organiska miljögifterna PCB, HCB och DDT finns i såväl sediment som i blåmusslor.

Förutom ovan nämnda föroreningar nämns även troliga oljeföroreningar, polyaromatiska kolväten och tennorganiska föreningar. Ekologisk status/potential kommer inte att uppnås till 2015. Risk föreligger för att god kemisk status inte kommer att uppnås till 2015.

Förslaget till utsläppsvillkor har baserats på miljökvalitetsnormer samt på andra av Naturvårdsverket (NFS 2008:1 och rapport 5799) och Kemikalieinspektionen (rapport nr 3/06) uppsatta gränsvärden och klassgränser.

Redan idag belastas vattenförekomsten av utsläppen från NSR Återvinnings-anläggning Helsingborg och Rödkilledepoin via anslutningen till avloppsreningsverket.

Beräkning av relevanta utsläppsvillkor

Den valda utsläppspunkten i Öresund för det behandlade lakvattnet har legat till grund för en beräkning av relevanta utsläppsvillkor för behandlat vatten från anläggningen. Beräkningen tar hänsyn till miljökvalitetsnormerna för recipienten (vattenförekomsten Helsingborgsområdet) samt till förväntad lakvattenmängd, behandlingsteknik, vattenomsättning, spädning och andra egenskaper hos recipienten. Flera av de organiska föroreningar som har betydelse från miljösynpunkt har inte kunnat detekteras i lakvattnet eller föreligger i så låga halter i relation till de framräknade utsläppsgränserna att det saknas motiv att fastställa särskilda villkorsvärden.

Förslag till åtaganden

1. NSR åtar sig att i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i VA-planen för år 2012-2016 vidta åtgärder för möjliggörande av separation av vatten med olika behandlingsbehov.

2. Behandlingen av lakvatten, förorenat dagvatten och processvatten utformas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som redovisas i prøvotidsredovisningen.
3. Den biologiska behandlingen av förorenat vatten dimensioneras för ett framtida flöde av 200 000 m³/år.
4. Inläckaget av grundvatten till lakvattensystemet begränsas genom vissa åtgärder på befintligt dräneringssystem inom ramen för VA-planen och via egenkontrollen.
5. NSR åtar sig att inom sex månader från det att domen i detta mål har vunnit laga kraft till tillsynsmyndigheten inge förslag till reviderat kontrollprogram beträffande utsläpp av vatten till Öresund och Väla bäck.

Yrkanden

1. NSR yrkar att mark- och miljödomstolen godkänner föreslagna åtgärder för lokal behandling av lak-, dag- och processvatten och vald utsläppspunkt för behandlat vatten i Öresund (Västhammen).
2. NSR yrkar att mark- och miljödomstolen ska förlänga prøvotiden för de slutliga villkor som ska gälla beträffande föroreningsinnehållet i behandlat lakvatten, dagvatten och processvatten till den 31 december 2017. Under prøvotiden ska bolaget dels tillämpa de föreslagna åtgärderna, trimma in processerna samt utvärdera möjlig reningseffekt och påverkan på recipienten, dels särskilt utreda möjliga åtgärder för minskad belastning av perfluorerade ämnen på behandlingsanläggningen och recipienten. Vid prøvotidens slut ska NSR till mark- och miljödomstolen inge förslag till slutliga utsläppsvillkor till recipienten.
3. NSR yrkar att fortsatt avledning av behandlat vatten får ske till Öresundsverket under den förlängda prøvotiden och att mark- och miljödomstolen skjuter upp avgörandet av frågan om på vilka villkor och i vilken omfattning avledande till Öresundsverket får ske till efter prøvotidens utgång.

Provisoriska villkor

P1). Behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten ska efter den 31 december 2014, dock tidigast tolv månader efter det att domen vunnit laga kraft, som huvudregel avledas till Öresund.

P2). Föroreningsinnehållet i behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten som avleds till Öresund eller Väla bäck får som årsmedelvärde inte överskrida följande halter.

	Parameter		Öresund	Väla bäck	Anm.
1	BOD	mg/l	15	-	Prövotidsvärden baserade på recipientskydd
2	TOC	mg/l	100	30	
3	N-tot	mg/l	25	10	
4	NH ₄ -N	mg/l	5	5	
5	P-tot	mg/l	1,5	0,3	
6	Klorid	mg/l	-	150	Väla bäck, sötvtattenrecipient
7	Oljeindex	mg/l	5	5	Prövotidsvärden baserade på teknisk förmåga
8	Bly	µg/l	10	8	
9	Kadmium	µg/l	0,5	0,5	
10	Koppar	µg/l	50	20	
11	Krom	µg/l	50	25	
12	Kvicksilver	µg/l	0,1	0,1	
13	Nickel	µg/l	50	30	
14	Zink	µg/l	100	75	

Om ovannämnda begränsningsvärden överskrids ska bolaget underrätta tillsynsmyndigheten samt närmare undersöka orsaken och vidta åtgärder i syfte att kunna innehålla värdet.

P3). Föroreningsinnehållet i behandlat lakvatten, dagvatten och processavloppsvatten som avleds till avloppsreningsverket får som månadsmedelvärde inte överskrida följande halter.

7	Oljeindex	mg/l	5	Prövotidsvärden baserade på teknisk förmåga
8	Nitr.hämn 20% inblandn	%	10	

9	Bly	µg/l	50	och ABVA (krav till ARV)
10	Kadmium	µg/l	0,5	
11	Koppar	µg/l	200	
12	Krom	µg/l	50	
13	Kvicksilver	µg/l	0,5	
14	Nickel	µg/l	50	
15	Silver	µg/l	50	
16	zink	µg/l	200	
17	Cyanid	µg/l	200	

Yrkande om slutliga villkor

1. Lakvatten, förorenat dagvatten från verksamhetsytor och processavloppsvatten ska behandlas lokalt innan det får avledas.
2. Förekomsten av organiska ämnen i lakvatten ska kontrolleras inom ramen för egenkontrollen genom dels analys av samlingsparametern EGOM (extraherbart gaskromatografiskt organiskt material), dels vid behov kompletterande specifika analyser efter samråd med tillsynsmyndigheten. I båda fallen görs analyserna på samlingsprover.
3. Provtagningsteknik, frekvens och hantering av prover ska bestämmas inom ramen för egenkontrollen.
4. Innehållet av föroreningar i utgående vatten från behandlingen av oljeförorenat vatten och pumpbara industrislam, från fordonstvätt, från indunstning av oljeemulsioner, vattenhaltiga slam och vattenlösningar samt från tvättanläggningen för rengöring av emballage, behållare och tankar får som årsmedelvärden inte överstiga följande koncentrationer (begränsningsvärden).

Oljeindex	25 mg/l
Bly	0,25 mg/l
Kadmium	0,025 mg/l
Koppar	0,25 mg/l
Zink	1 mg/l
Total-krom	0,25 mg/l
Kvicksilver	0,005 mg/l
Nickel	0,5 mg/l

5. Inträngning av grundvatten till lakvattensystemet ska följas inom ramen för egenkontrollen. I detta ingår en bedömning av omfattningen och påtagliga förändringar av denna grundvatteninträngning.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Skåne län anför i huvudsak följande.

Länsstyrelsen anser att överföring av lakvatten till det kommunala reningsverket inte ska ske. En sådan avledning kan innebära att kvävereningen försämras eller till och med riskerar att slås ut. Det innebär också att föroreningar (t.ex. PFOS, rester av bekämpningsmedel etc.) och metaller riskerar att förorena slammet och äventyra möjligheten att använda slammet på åkermark. Länsstyrelsen delar inte heller bolagets syn att lakvattnet kan betraktas som harmlöst. Länsstyrelsen anser istället att bolaget ska inrikta sig på att utöka anläggningens kapacitet för att undvika driftstörningar med eventuella bräddningar som följd. Länsstyrelsen yrkar att uttrycket ”som huvudregel” i P1 tas bort. Länsstyrelsen kan dock acceptera fortsatt överledning under en övergångsperiod till den 31 december 2014, eller senast tolv månader efter domen vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen godtar bolagets förslag

- att Västhamnen blir utsläppspunkt för behandlat lakvatten,
- att Väla bäck blir mottagare av dag- och ytvatten, dock enligt länsstyrelsens förslag till begränsningsvärde,
- gällande en fortsatt provotid till den 31 december 2017 för perfluorerade ämnen. Utredningen bör ske i samråd med länsstyrelsen.
- Att utsläppsvillkoret gäller det behandlade lakvattnet från Filborna, innan en eventuell sammanblandning sker i utjämningsmagasinet med det behandlade lakvattnet från Rökilledepoin,
- gällande slutliga villkor 1-3 i bolagets yttrande den 17 juli 2013
- gällande åtaganden numrerade 1-5 i bolagets ansökan daterad den 14 mars 2013, att bl.a. löpande undersöka möjligheten att vidta åtgärder inom ramen för egenkontrollen och VA-planen för att minimera belastningen från verksamheten

genom reglering av olika delströmmar samt ytterligare uppföljning och åtgärder inom egenkontrollen gällande grundvatteninträngningen,

- att bolaget fortsatt deltar i den samordnade recipientkontrollen.

Bolaget har inte utrett och redovisat att en SBR-anläggning är oskälig att kräva då det inte finns något underlag om en likvärdig reningseffekt av bolaget föreslagen reningsteknik (KBR, kontinuerlig biologisk rening). SBR är en väl anpassad och beprövad teknik för att rena bl.a. kväve och används såväl på deponier som vid avloppsreningsverk. Bolaget har inte heller redogjort varför det inte är ekonomiskt rimligt att investera i en SBR-anläggning.

Även om bolagets föreslagna begränsningsvärden i sig inte medför att miljö kvalitetsnormerna överskrids så är det inte ett skäl till att det inte kan anses vara miljömässigt motiverat att investera i en effektivare reningsteknik. Miljö kvalitetsnormerna ska inte ses som en nivå upp till det är acceptabelt att förorena. Det kan dessutom finnas andra verksamheter eller utsläppskällor som kan bidra till en för hög belastning på recipienten.

Länsstyrelsen anser att provotiden inte ska förlängas beträffande föroreningsinnehållet. Reningstekniken borde vara så utprovad att förväntad reningseffekt är känd och att det därmed går att föreskriva villkor om begränsningsvärden i nuläget.

Länsstyrelsen yrkar att följande beslutas gällande villkor om utsläppshalter:

I första hand att slutliga villkor fastställs gällande utsläppshalter.

I andra hand att bolaget under en provotid utvecklar reningstekniken för behandlingen av lakvattnet.

I båda fallen yrkar länsstyrelsen att följande villkor ska beslutas, att gälla ett år efter driftstart av reningsanläggningen:

- Föroreningsinnehållet i behandlat lakvatten, dagvatten och process-avloppsvatten som avleds till Öresund eller Väla bäck får som årsmedelvärde inte överskrida följande begränsningsvärden (uttrycka som mg/l).

	Parameter	Öresund	Väla bäck
1	BOD	10	-
2	TOC	50	10
3	N-tot	15	2
4	NH4-N	4	0,2
5	P-tot	0,5	0,2
6	Klorid	-	50
7	Oljeindex	5	5
8	Bly	0,003	0,003
9	Kadmium	0,0002	0,0002
10	Koppar	0,02	0,02
11	Krom	0,05	0,25
12	Kvicksilver	0,001	0,001
13	Nickel	0,05	0,03
14	Zink	0,1	0,4
15	Susp		40
16	arsenik	0,01	0,005

pH-värdet får inte understiga 6,5 och inte överstiga 8,5

Vidare yrkar länsstyrelsen att följande villkor beslutas gällande delströmmen från oljebehandlingsanläggningen.

- Innehållet av föroreningar i utgående vatten från behandlingen av oljeförorenat vatten och pumpbara industrislam, från fordonstvätt, från indunstning av oljeemulsioner, vattenhaltiga slam och vattenlösningar samt från tvättanläggningen för rengöring av emballage, behållare och tankar får som årsmedelvärden inte överstiga följande begränsningsvärden.

Oljeindex	25 mg/l
Bly	0,03 mg/l
Kadmium	0,001 mg/l
Koppar	0,25 mg/l
Zink	1 mg/l
Total-krom	0,050 mg/l
Kvicksilver	0,0010 mg/l
Nickel	0,3 mg/l

Slutligen yrkar länsstyrelsen att följande villkor beslutas

- Kontroll av utsläppens påverkan på recipienten ska ske. Kontrollen kan ske i egen regi eller samordnat. Samråd om kontrollens omfattning ska ske med tillsynsmyndigheten senast sex (6) månader från det att tillståndet vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen anser att åtgärder måste vidtas för att minimera grundvatteninträngningen. Bolaget har inte visat att de möjliga åtgärder man redovisat (t.ex. Landfill mining) skulle vara ekonomiskt oskäligen. Det bör föreskrivas i villkor, alternativt överlåtas till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor, om åtgärder för att minska grundvatteninträngningen.

Miljönämnden i Helsingborgs stad tillstyrker i stort NRS:s förslag till behandling och utsläpp av lak- dag- och processvatten. Nämnden menar dock att omblandningszonen för utsläpp i Öresund bör begränsas till Västhamnen. Utsläpp till Väla bäck (Väla dike) bör föregås av flödesutjämning och möjlighet till sedimentation. Begränsningsvärdena för utsläppet till Väla bäck (Väla dike) bör skärpas för vissa ämnen (N-tot, oljeindex, krom, kvicksilver och nickel). Behandlingsanläggningarna för lakvatten m.m. bör i vissa delar byggas ut med våtmarksteknik med anpassad vegetation för ytterligare reduktion av näringsämnen samt (alternativt) bevattning och översilning av markytor. Detta bör framgå av villkoren.

Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB (NSVA) anför följande. Lakvattnet avleds idag till Öresundsverket, det kommunala avloppsreningsverket i Helsingborg. Sedan årsskiftet 2010/2011 är slamproduktionen vid Öresundsverket REVAQ-certifierad. Certifieringen innebär ett arbetssätt som säkerställer att kvaliteten på slammet ständigt förbättras. REVAQ-systemet ställer bland annat krav på hantering av lakvattenanslutningar. I första hand förordas bortkoppling av lakvatten, men i de fall då detta inte är möjligt kan fortsatt avledning accepteras om lakvattnet bedöms vara harmlöst. Problemet är att begreppet harmlöst inte har beskrivits, vilket gör reglerna svåra att tillämpa. NSVA vill berömma NSR för det ambitiösa arbete och engagemang

som har lagts ner för att ändå försöka utreda om lakvattnet kan vara harmlöst. Dessvärre är det inte i detta skede klart huruvida denna bedömning överensstämmer med de regler som kommer att gälla i REVAQ-systemet.

REVAQ-certifieringen kräver att NSVA har en handlingsplan för hur det anslutna lakvattnet ska hanteras. Detta resulterade i att NSVA:s företagsledning i februari 2011 tog beslut i lakvattenfrågan. Beslutet som togs var i stora drag följande: om karaktärisering visar att lakvattnet inte är acceptabelt att avleda till reningsverket ska bortkoppling ske, likaså om avledning direkt till recipient kan uppnås till en skälig kostnad. NSVA anser att prövotidsredovisningen visar att det finns tekniska och ekonomiska förutsättningar att genom lokal behandling av lak- och dagvatten kunna avleda detta vatten direkt till recipient. Naturligtvis måste NSR ges möjlighet att skapa förutsättningar för ett lokalt omhändertagande och NSVA är beredda att ta emot lakvattnet vid Öresundsverket under en övergångsperiod.

NSVA godtar yrkande 1 och 2, men motsätter sig yrkande 3. NSVA vill att ett slutdatum för avledning till Öresundsverket fastställs; senast 2017-12-31. NSVA yrkar att slutdatum för avledning till Öresundsverket fastslås i de slutliga villkoren. I övrig godtar NSVA de föreslagna slutliga villkoren.

Helsingborgs stad anser att ett slutdatum bör fastställas när avledning till Öresundsverket ska ha upphört.

Bolaget anför i bemötande i huvudsak följande.

Bolaget motsätter sig att ett slutdatum för avledning till Öresundsverket fastställs. Det finns fortfarande en betydande osäkerhet beträffande bl.a. REVAQ-kravens kommande utformning. Under den fortsatta prövotiden bör viss avledning av behandlat vatten till Öresundsverket fortsatt tillåtas. NSVA har även i egenskap av huvudman för Öresundsverket en löpande möjlighet att kräva att lakvattnet kopplas bort t.ex. om processerna i verket skulle störas eller användningen av slammet äventyras på grund av lakvattnet. Den ingivna utredningen visar att dessa risker inte föreligger för närvarande och att det därför saknas skäl att nu föreskriva slutdatum.

Erfarenheterna från de drygt 30 år som lakvattnet från Filborna avletts till det kommunala avloppsreningsverket visar att det inte finns någon risk för att kvävereningen vid verket ska försämrats eller slås ut.

Slammet från Öresundsverket uppfyller de idag gällande ”samhällskraven” för utnyttjande på åkermark och/eller för gödsling av energigrödor. Risken för förorening kopplad till lakvattenbelastningen finns utredd i prøvotidsredovisningen.

Med föreslagen teknik – kontinuerlig biologisk behandling – vilken bygger på att befintligt system kompletteras/optimeras och att den hydrauliska belastningen på kväverenningssteget reduceras, bedömer bolaget att de föreslagna begränsningsvärdena skulle kunnat innehållas för samtliga parametrar. Behandlingen utnyttjar samma biologiska reningsmekanismer som en s.k. aktivt slam eller SBR-anläggning. Skillnaden består i att den kontinuerliga processen kräver längre uppehållstider för att rätt slamålder ska uppnås (vilket i SBR eller aktiv slamanläggning erhålls genom returpumpning av slam).

Prövotidsredovisningen visar att föreslagen anläggning med rätt dimensionering kan ge samma behandlingsresultat som en SBR-anläggning men till en betydligt lägre investeringskostnad. En ytterligare fördel med den av bolaget föreslagna lösningen är att denna är mer flexibel med hänsyn till varierande flöden.

Som framgår av prøvotidsredovisningen är det bolagets övergripande ambition att minska mängden vatten som behöver behandlas biologiskt genom åtgärder inom ramen för VA-planen. Separeringen av vatten enligt VA-planen ska resultera i ett minskat flöde till kväverenningssteget. En SBR-anläggning, som enligt länsstyrelsens yrkanden måste anpassas till dagens flöden, skulle följaktligen innebära betydande överinvesteringar i fasta installationer, i relation till det långsiktiga behovet.

NSR har tillsammans med huvudmännen för tre andra, större avfallsanläggningar och med stöd från Avfall i Sverige startat ett treårigt utvecklingsprojekt för optimering av

tekniken med kontinuerlig biologisk behandling (KBR), För NSR:s del är resultaten från utvecklingsprojektet tänkta att ingå som en viktig del i redovisningen efter den föreslagna, förlängda provotiden när tekniken testats i full skala. Bolaget vidhåller yrkande 1.

Beträffande utsläppshalter till Väla bäck vidhåller bolaget de nivåer som föreslås. Utsläppen till Väla bäck från NSR:s verksamhetsområde är endast aktuella för vatten av dagvattenkaraktär och som genom interna åtgärder inom VA-planen kan separeras från vatten som är mer förorenade.

Bolaget tillbakavisar länsstyrelsens förslag om att komplettera utsläppkraven till Väla bäck med ett begränsningsvärde för suspenderat material. Vid högre halter suspenderat material i dagvatten är det normalt ett resultat av höga flöden och materialet utgörs då till största delen av oorganiska partiklar, eftersom dagvattenflödet mestadels härrör från hårdgjorda kör- och arbetsytor för hantering av bl.a. schaktmassor, jordar och asfalt. Oorganiska partiklar är av mindre betydelse från miljösynpunkt eftersom både metaller och organiska ämnen till mycket stor del binds till organiskt material.

Arsenikhalten i utgående lakvatten kontrolleras inom ramen för egenkontrollen och har under de senaste åren legat relativt stabilt omkring 10 µg/l som årsmedelvärde. Enligt NSR finns inte något behov av att villkorsreglera utsläppshalten med hänsyn till recipienten. Ett begränsningsvärde enligt länsstyrelsens förslag är inte miljömässigt motiverat och ligger erfarenhetsmässigt på gränsen till vad som kan uppnås med tekniskt rimliga insatser. Om domstolen bedömer att ett begränsningsvärde ändå bör finnas för arsenik i utgåendevatten till Öresund och Väla bäck föreslår NSR nivån 25 µg/l som årsmedelvärde.

NSR delar inte länsstyrelsens åsikt om att ”reningstekniken borde vara så utprovad att förväntad reningseffekt är känd” redan innan anläggningen byggts. Bolaget godtar att utföra provotidsutredningen i samråd med tillsynsmyndigheten.

NSR vidhåller att utsläppsvillkoret ska gälla det samlade flödet av behandlat dag- och lakvatten. Inom ramen för egenkontrollen kommer effekten av de olika behandlingsstegen före den gemensamma utsläppspunkten att följas upp genom provtagning och analyser. Från miljösynpunkt bör det dock vara fullt tillräckligt att villkorsregleringen avser det gemensamma utsläppet från anläggningen. Av byggnadstekniska skäl är det även fördelaktigt med ett gemensamt utloppsmagasin där utsläppskontrollen sker.

Ett stort antal olika tekniker för behandling av oljeförorenat vatten och slam tillämpas på större avfallsanläggningar i Sverige. Teknik- och utsläppskraven anpassas efter de lokala förutsättningarna och varierar därför betydligt mellan anläggningarna. När ett godtagbart, efterföljande lokalt behandlingssteg för det samlade lakvattenflödet kan utnyttjas har i flera fall fokus lagts på utgående föroreningshalter för hela anläggningen, istället för på detaljerade utsläppkrav på förbehandlingen. Sammantaget bedöms den teknik för behandling av oljehaltiga vatten som tillämpas på Filborna återvinningsanläggning Helsingborg uppfylla kravet på bästa möjliga teknik. Bolaget ifrågasätter behovet av begränsningsvärden men vidhåller sitt förslag om domstolen bedömer att särskilda utsläppskrav bör ställas på behandlingen.

Vattnet från Rökilledepoin kommer att förbehandlas separat och därför inte belasta behandlingen av vatten från Återvinningsanläggningen Helsingborg. Den enda gemensamma delen som föreslås för de båda anläggningarna är således utloppsmagasinet.

Frågan om åtgärder mot grundvatteninträngning är komplex och har utretts grundligt av NSR under prøvotiden. Bolaget bedömer, med stöd av gjorda utredningar, att det inte är tekniskt möjligt eller ekonomiskt rimligt att fastställa åtgärdsvillkor i denna del eller att överlåta åt tillsynsmyndigheten att göra detta.

Redan i samband med prøvotidsredovisningen 2010 åtog sig NSR att ingå i den samordnade recipientkontroll som sker i Öresund. Bolaget är därför numera medlem i Öresunds Vattenvårdsförbund. Sålunda har bolaget i sak inga invändningar mot

länsstyrelsens villkorsförslag om recipientkontroll, men ifrågasätter nödvändigheten av att villkorsreglera något som redan bedöms ingå i vad som krävs enligt den lagstadgade egenkontrollen.

NSR instämmer i miljönämndens synsätt att kraven på utsläpp till yt- och dagvatten bör samordnas inom kommunen. Hur den omgrävda delen av Väla bäck bör betraktas från recipientsynpunkt kan enligt NSR dock diskuteras. Med tanke på att en dagvattendiskussion pågår i kommunen är NSR berett att delta i denna och att på sikt anpassa sig till kommande kommunal policy. Bolaget bedömer det däremot inte lämpligt att i förevarande mål reglera utsläppsvärdena utöver vad som föreslås. I en policydiskussion inom kommunen kommer NSR även att ta upp frågan om var i systemet kommande utsläppsvärden lämpligt bör uppfyllas.

Vad gäller omblandningszonen visar en förnyad beräkning att det framför allt är nivån på acceptabla totalkvävehalter som påverkas om miljökvalitetsnormerna ska uppfyllas vid hamninloppet. Utan en provotid där tekniken testas och trimmas in kan bolaget dock inte åta sig dessa som slutliga begränsningsvärden.

I det utvecklade behandlingssystemet kan på sikt inslagen av våtmarks- och bevattningsteknik öka. Effekterna av dessa åtgärder är dock svårbedömda eftersom tillgängliga arealer är begränsade. Frågan bör inte regleras i villkor.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen godtar bolagets förslag till behandling av lakvatten, förorenat dagvatten och processvatten. Slutliga villkor för utsläpp av behandlat vatten bör dock fastställas först sedan bolaget vunnit erfarenhet från driften av reningsanläggningen. Under den fortsatta provotiden bör som provisorisk föreskrift gälla de begränsningsvärden bolaget yrkat. Dock bör kloridhalten i vatten som avleds till Väla bäck begränsas till 50 mg/l.

Intrimningen av reningsprocessen bör ske med målet att nå ett reningsresultat i nivå med det som länsstyrelsen har yrkat. Vidare bör kompletterade rening med

våtmarksteknik utredas i enlighet med miljönämndens förslag. Miljönämndens önskemål om flödesutjämning och möjlighet till sedimentation för utsläpp till Väla bäck bör gälla som provisoriska föreskrift. Slutligen ska möjligheten till begränsning av utsläppen av perfluorerade ämnen utredas.

Huvudmannen för Öresundsverket, NSVA, liksom Helsingborgs stad, har yrkat att ett slutdatum fastställs för avledning till avloppsreningsverket. Länsstyrelsen godtar endast en fortsatt överledning under tolv månader efter det att domen vunnit laga kraft. Mark- och miljödomstolen bedömer att möjligheten till överledning av förorenat vatten till Öresundsverket bör kvarstå ännu en tid. Efter ett år från att domen har vunnit laga kraft, bör dock denna möjlighet få utnyttjas endast i undantagsfall. Med hänsyn till vad NSVA anfört om pågående certifieringsarbete till REVAQ-systemet, bör som slutligt villkor redan nu föreskrivas att avledningen inte får fortsätta efter utgången av år 2017.

Vad gäller innehållet av föroreningar i utgående vatten från behandlingen av oljeförorenat vatten m.m., har bolaget inte visat annat än att det är möjligt att innehålla de begränsningsvärden som länsstyrelsen har yrkat. Dessa bör fastställas som villkor.

Såväl NSR som länsstyrelsen har yrkat på villkor som rör kontroll av verksamheten och dess verkningar. Sådana frågor har i grundtillståndet delegerats till tillsynsmyndigheten. Det finns inte skäl att nu återta denna delegation.

Beträffande den uppskjutna frågan om skyddsåtgärder mot inträngande grundvatten samt åtgärder för att i övrigt begränsa mängden lakvatten, bedömer mark- och miljödomstolen det inte finns skäl för att föreskriva om ytterligare åtgärder, utöver vad NSR åtagit sig. Prövotiden kan därför avslutas i denna del.

De villkor och fortsatta prövotidsförordnanden som nu föreskrivs ska även gälla för de ändringstillstånd som meddelats.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 24 februari 2014.

Anders Bengtsson

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Anders Bengtsson, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius samt de särskilda ledamöterna Bo Selmer och Tommy Danielsson.

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Anvisning för överklagande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens slutliga beslut eller dom ska göra detta skriftligen. Skrivelsen ska skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen, Svea hovrätt. Överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen inom fyra veckor från avgörandets datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i avgörandet.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta domstolen fordras att prövningstillstånd meddelas. Högsta domstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvillan förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står Mark- och miljööverdomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta dom-

stolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. det avgörande som överklagas med angivande av Mark- och miljööverdomstolens avdelning samt datum för avgörandet och målnummer,
2. i vilken del överklagandet överklagas och den ändring i avgörandet som yrkas,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende Mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Ytterligare upplysningar lämnas av Mark- och miljööverdomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av avgörandet

Förenklad delgivning kan komma att användas i överinstans.

Ytterligare information finns att läsa på www.domstol.se